

KALEIDOSCOPE

Keppels en Klompen

Name: **Daniel R**

Gender: **Male**

Country of residence: **Netherlands**

Israel holds a special place in my heart as I visit frequently, missing it when I'm away. My grandparents gained Dutch nationality in the 90s, leading my father to study and stay in the Netherlands. I often wonder how living in Israel would have influenced my identity, as the Netherlands shaped who I am.

Mijn Joodse Jeugd in Amsterdam

Ik ben geboren en opgegroeid in Amsterdam, Nederland, als kind van twee Israëlische ouders. Mijn jeugd was rustig en fijn, omgeven door een sterk Israëlische en Joodse gemeenschap, dankzij mijn Joodse basisschool en de vrienden van mijn ouders. Destijds stond ik er niet veel bij stil, maar later werd ik hier wel dankbaar voor. Zo spreek ik bijvoorbeeld vloeiend Hebreeuws, omdat ik dat van thuis mee heb gekregen.

Op de Joodse basisschool in Amsterdam leerde ik veel over het Jodendom. De jongens droegen daar kippa's, er werd vaak gebeden, we aten alleen kosher en we hadden wekelijks een paar uur "ja'hadut" les. Het contrast tussen wat ik op school leerde en wat we thuis deden, was echter groot. Thuis volgden we weinig Joodse gebruiken, behalve het vieren van enkele feestdagen. We hielden ons niet aan de shabbat en deden zelden kiddush, maar we aten wel altijd samen. Naar de synagoge gingen we alleen als we uitgenodigd waren voor een bar of bat mitzwa.

Ik ben blij dat ik deze fundamentele Joodse kennis heb meegekregen op de basisschool, hoewel ik soms het gevoel heb dat ik eigenlijk 'niks' weet over het Jodendom, vooral in vergelijking met mensen die religieuzer zijn dan ik. Zo zag ik laatst mijn buurman haastend buiten lopen met nieuwe pannen in een plastic zak en touw in zijn andere hand. (Voor context: ik woon in een wijk in Amsterdam waar veel Joodse gezinnen wonen.) Ik vroeg hem wat hij van plan was met die pannen en het touw en maakte een grapje dat hij er verdacht uitzag. Na wat googelen en een gehaast verhaaltje van de buurman, bleek het te maken te hebben met het kosheren van keukengerei voor het nieuwe keuken. The more you know...

Op de basisschool ging ik af en toe naar Tzofim Amsterdam, een activiteit die mijn moeder en tante jarenlang in Israël deden toen ze jonger waren. Voor mij was het echter niet echt een succes, waarschijnlijk vanwege de mensen die erheen gingen; ik had geen echte klik met hen. Ook heb ik nooit deelgenomen aan Habonim of Bnei Akiva. Op de basisschool waren er duidelijk groepen kinderen die bij de ene of de andere organisatie hoorden. Ik heb nooit het gevoel gehad dat ik iets miste, zelfs toen niet. Die kampen waren gewoon niet mijn ding.

Uit de Bubbel Stappen

Op de basisschool was ik niet de makkelijkste leerling, iets dat later ook terugkwam in mijn voortgezet onderwijs en uiteindelijk leidde tot een switch. Ik was een drukke jongen, stuiiterend van de ADHD, en had altijd wel wat te zeggen. Een goed voorbeeld hiervan is hoe ik me gedroeg tijdens de ja'hadut-lessen. Ik kreeg destijds les van een hooggeleerde rabbijn in Nederland, iets wat ik nu kan waarderen, maar als 10-jarige niet kon bevatten. Ik werd vaak de klas uit gestuurd omdat ik een afleiding was voor de andere leerlingen. Als ik wel in de klas zat, stelde ik moeilijke en kritische vragen. Zo vroeg ik bijvoorbeeld waarom jongens besneden worden, toen de rabbijn ons uitlegde dat je in hetzelfde lichaam moeten sterven als waarin we geboren zijn. Zijn antwoorden kan ik me eerlijk gezegd niet meer herinneren, net zoals zijn antwoord op de vraag waar God was tijdens de Tweede Wereldoorlog. Tijdens oudergesprekken vertelde hij mijn moeder dat ik filosoof moest worden. Mijn moeder vertelde onderweg naar huis glimlachend dat dat niet per se een compliment was. Ze grapte dat in het Jodendom je gewoon een boek hebt waar je je aan houdt, zonder ruimte voor filosofie.

Na de basisschool ging ik naar de Joodse middelbare school tegenover de basisschool. Dit was vaak een logische stap voor velen, maar niet echt mijn voorkeur. Door het lotingssysteem kwam ik echter toch daar terecht. Op de Joodse middelbare school hoefde je geen kippen meer te dragen, mocht je niet-kosher eten en werd er niet meer gebeden, tenzij je dat zelf wilde. Ik heb daar maar een jaar gezeten, vanwege slecht gedrag, een gebrek aan creativiteit op school en slechte cijfers voor Frans... Want met die dramatische cijfers voor Frans zou ik niet eens over kunnen. Toch had ik veel vrienden daar, met wie ik tot op de dag van vandaag hecht ben.

Uiteindelijk koos ik ervoor om naar een niet-Joodse, creatief gerichte school te gaan. Het werd tijd om uit de bubbel te stappen, nieuwe vrienden te maken, andere culturen te ontdekken en uit het vertrouwde te stappen. Dit bleek de beste keuze die ik had kunnen maken. Nu heb ik zowel Joodse vrienden uit verschillende culturen als niet-Joodse vrienden van diverse religies en achtergronden. Ik hecht veel waarde aan mijn vriendschappen.

Op mijn nieuwe, grote middelbare school had ik het naar mijn zin, misschien iets te veel. Ik hield van onzin en streken uithalen, wat ervoor zorgde dat ik in mijn eerste maand weer geschorst werd. Mijn ouders waren niet blij, maar gelukkig mocht ik verder en haalde ik goede cijfers. Het werd snel duidelijk dat mijn huidige niveau te makkelijk voor me was, dus werd ik naar een hoger niveau verplaatst. Daar veranderde alles. Ik werd serieus, begon mijn best te doen en de titel meest uitgestuurde leerling stond niet meer op mijn naam. Ik behaalde mijn diploma tijdens Corona met gemak en begon na te denken over mijn toekomst en hoe ik mijn doelen kon bereiken. Dankzij mijn moeder heb ik geleerd praktisch te denken: wat is de situatie nu en hoe komen we bij het volgende doel?

Israël en ik

Israël heeft een speciale plek in mijn hart; vanaf jongs af aan bezoek ik het land jaarlijks, soms zelfs vaker. Als ik niet in Israël ben, mis ik het altijd. Ik heb daar veel familie en vrienden die ik altijd opzoek wanneer ik er ben. Mijn opa en oma, de ouders van mijn vader, kregen in de jaren '90 de Nederlandse nationaliteit toen mijn opa bij ElAl werkte. Zo kwam het dat mijn vader naar Nederland verhuisde om te studeren. Anders had ik waarschijnlijk in Israël gewoond, en ik vraag me vaak af hoe dat voor mij zou zijn geweest. Zou ik dezelfde persoon zijn? Ik denk dat de omgeving hier in Nederland me sterk heeft gevormd tot wie ik nu ben.

Een ervaring die ik nooit zal vergeten, is mijn deelname aan Birthright (Taglit) in de zomer van 2023. Ik kijk nog steeds met veel plezier terug op die tijd, samen met vrienden die ik daar heb gemaakt en die nu tot mijn dierbaarste behoren. Als ik advies zou mogen geven aan iedereen die twijfelt om mee te doen, dan zou ik zeggen: doe het meteen. Ik kende al veel mensen uit de groep, ook van gezicht, maar lang niet iedereen. Wat ik bijzonder vond, was dat hoewel iedereen Joods was, niet iedereen een band met Israël had. Sterker nog, een van mijn beste vriendinnen was nog nooit in Israël geweest. Dat vond ik moeilijk te bevatten, aangezien Israël voor mij echt een tweede thuis is. Het was prachtig om te zien hoe zij Israël voor het eerst ervaarde.

Tijdens onze reis hebben we veel gezien: van kibboetsen en tunnels onder Jeruzalem tot de nachtclubs van Tel Aviv. Het allerleukste was het ontmoeten van nieuwe mensen en het vele lachen. Bijvoorbeeld toen we midden in de woestijn zaten, stinkend, ongewassen, op blote voeten, en sliepen op een matje, om vervolgens om vier uur 's ochtends gewekt te worden om Massada te

beklimmen.

Een ander mooi verhaal is dat van een jongen wiens moeder Joods is en vader christelijk. Hij was nog nooit in een synagoge geweest, maar na ons bezoek aan een synagoge op Shabbat ging er een nieuwe wereld voor hem open. Hij zat naast me in de synagoge en zei vol vertrouwen: "Ik weet al wat ik ga doen; zaterdag ga ik naar de synagoge en zondag naar de kerk." We moesten daar heel hard om lachen.

Eigenlijk zou ik nu in Israël moeten zijn voor mijn studie. Ik was toegelaten tot een uitwisselingsprogramma aan de kunstacademie Bezalel in Jeruzalem, ik zou mij daar richten op design, wat ik overigens ook studeer. Het zou de eerste keer zijn dat ik Israël zou ervaren als een echte inwoner, niet als toerist of vakantieganger. Ik zou in februari van dit jaar vertrekken, maar door de oorlog zijn de plannen veranderd en kreeg ik van school geen toestemming om te gaan. Mijn band met Israël is echter nog niet klaar. Ik moet en zal daar een keer gewoond hebben. Ik wil het zelf ervaren. Het kan niet zo zijn dat ik Israëliisch ben, me zo voel en me zo voorstel aan mensen, maar er eigenlijk nooit gewoond heb.

Als mensen me vragen waar ik vandaan kom of wat mijn achtergrond is, zeg ik altijd dat ik Nederlands-Israëliisch ben. Iets waar ik trots op ben. Ik zal nooit liegen over wie ik ben, wie mijn familie is of waar we vandaan komen. Sinds 7 oktober, en eigenlijk altijd al, voel ik me een vertegenwoordiger van Israël. Voor veel mensen ben ik de eerste Israëli die ze ontmoeten. Ik voel me verantwoordelijk om een goed beeld neer te zetten, vooral sinds de oorlog. Ik wil laten zien dat ik net als zij ben en zij net als ik. Ik merk dat mensen vaak nieuwsgierig zijn naar Israël of het Jodendom, en ik beantwoord graag hun vragen. Het is namelijk heel anders om iets te horen van de media dan van iemand die het zelf mee maakt.

Anders en anders

Joods zijn is al een ding, maar dan ook nog op mannen vallen? Hoe zit dat? Al op jonge leeftijd wist ik dat ik op mannen viel. Toen ik er zeker van was, heb ik het meteen aan mijn vrienden verteld. Dit was rond mijn bar mitswa, misschien iets ervoor. Ik heb daar nooit een probleem mee gehad. Ik wist goed aan wie ik het kon vertellen en mijn vrienden reageerden altijd open en begripvol. Er waren momenten vroeger dat ik er liever stil over was, maar uiteindelijk dacht ik: als je niks met mij te maken wilt hebben, prima, dan niet. Die mentaliteit heb ik altijd behouden, ook op andere vlakken. Ik ben heel makkelijk in de omgang, soms misschien te easy-going, maar ik laat mensen niet snel over mij heen lopen.

Tot nu toe heb ik twee serieuze relaties gehad, beide bijna een jaar. De ene partner was erg geïnteresseerd in het Jodendom, Israël, de geschiedenis, en mijn Israëliische familie. De andere partner vroeg pas na een jaar wat Shabbat was toen ik dat weer eens met familie en vrienden vierde.

Hoe het Jodendom kijkt naar homoseksualiteit? Dat weet ik niet, ik heb het nooit onderzocht. Eerlijk gezegd maakt het me niet zoveel uit. Ik heb geen andere mening nodig en niets zal mij toch veranderen.

Als je me zou vragen of ik in God geloof, zou ik je lang aanstaren, een beetje mijn gezicht fronsen, mijn schouders ophalen en "meh" zeggen. Ik ben blij om Joods te zijn en had het absoluut nooit anders gewild. Voor mij betekent Joods zijn traditie, feestdagen en bovenal eenheid. Waar je ook ter wereld komt, je hebt altijd je mensen, mensen bij wie je altijd terecht kunt en met wie je iets moois kunt delen. Jodendom is voor mij het gevoel van familie en trots, trots om met mijn Davidster te lopen.

Oog op de toekomst

Wat de toekomst precies voor mij in petto heeft, weet ik nog niet zeker. Ik zie mezelf wel een gezin stichten, dat wil ik graag. Ook wil ik dan mijn kinderen het Jodendom meegeven. Maar ik leef echt in het moment en neem de dagen zoals ze komen. We zullen wel zien hoe het loopt.

Op dit moment ben ik tevreden met wat ik doe. Ik heb een stage als illustrator bij Het Parool afgerond, werkervaring opgedaan in marketing bij het Stedelijk Museum Amsterdam, gewerkt bij The HEINEKEN Company, en het belangrijkste: mijn rol als coördinator bij het Kaleidoscope Project. Wat begon als een spontane sollicitatie via een Joods Amsterdam netwerk, is uitgegroeid tot mijn huidige baan. Ik ben enorm blij dat ik hier mijn vaardigheden kan inzetten en nog zoveel kan leren en groeien. De uitdagingen die op mijn pad komen, vooral de tegenslagen, leren me om buiten de gebaande paden te denken. Werken aan een project dat gericht is op het bewaren en koesteren van Joodse hedendaagse verhalen in Europa geeft me enorm veel kracht en energie. Vooral in deze tijd voelt het goed om een positieve bijdrage te leveren. Het geeft mij voldoening om te weten dat ik bijdraag aan het op de kaart zetten van het Jodendom voor latere generaties.

Voor Kaleidoscope kreeg ik afgelopen Chanoeka de kans om naar Limmud in Birmingham te gaan. Dit was mijn eerste keer bij zo'n evenement en ik had geen idee wat ik moest verwachten. In het begin was het even zoeken naar mijn weg en plek. Het was overweldigend met alle informatie, lezingen en honderden nieuwe gezichten. Op de eerste dag vond ik mezelf ineens Joodse humanistische liedjes zingen, iets wat ik nog nooit eerder had gedaan. Ik dacht echt, waar ben ik beland?

Al snel maakte ik vrienden en ging ik naar lezingen die ik echt interessant vond. Zo leerde ik over Joodse geschiedenis in de animatiewereld en over hoe je kunt praten over oorlog. Bij Limmud komen alle soorten Joden samen. Ik had nog nooit zoveel vrouwen met een keppel gezien; dat was eerst even wennen. De enige keer dat ik eerder vrouwen met een keppel had gezien, was in de liberale synagoge van Amsterdam waar ik destijds heen ging voor een saxofoonoptreden met mijn voormalige muziekbond.

Er waren ook veel mensen en lezingen over Israël. Veel waren positief, maar er waren ook kritische stemmen, sommigen zelfs tegen de staat Israël. Dat was even schakelen, omdat in mijn omgeving iedereen dezelfde mening over Israël deelt.

Limmud was voor mij ook de allereerste keer dat ik sjabbat vierde zonder telefoon. Ik had dat nog nooit eerder gedaan, maar het viel me verrassend makkelijk, omdat het zo gezellig was met iedereen. Ik heb enkelen vrienden gemaakt op Limmud, iets waar ik heel dankbaar voor ben. Metsommige van hen heb ik nog steeds contact. De laatste keer dat ik in Londen was, heb ik afgesproken met een vriendin die ik daar had ontmoet.

Als ik 21 ben, ben ik al afgestudeerd. Daarna wil ik graag met mijn beste vriendin, die momenteel in het leger zit, gaan reizen. Zij is ook Nederlands, niet Israëlisch. We zaten samen op de Joodse basisschool en ze woonde een paar straten bij mij vandaan. Ze ging ongeveer zes maanden voor de oorlog die op 7 oktober begon het leger in en zit nu in combat. Zij zal enkele maanden na mijn afstuderen ook klaar zijn met haar dienstdienst.

Na het reizen overweeg ik om een master te gaan doen en daarna te werken. Gek genoeg kijk ik daar echt naar uit; ik hou van werken en bezig zijn. Er is zoveel voldoening te halen uit iets doen wat je echt leuk vindt. Het liefst zie ik mezelf later werken als Art Director of Creative Director bij een groot bedrijf. Er zijn nog stappen te zetten om daar te komen, maar dat vind ik geen probleem.